

No. 173

**BUDUJMY
OJCZYZNĘ
zgodą i pracą!**

00000

KALENDARZYK

Niedz. Gerwazego
Pon Sywerjusza
Wtor, Alo zego Gonz.
Sroda Paulina B
Czw. Agrypiny
Piąt Nar Sw Jana
Sobota Prospera

Cena prenumeraty:

w Łodzi
Kwartalnie Mk. 315.
Miesięcznie „ 105.
za roznośnienie
15 mk. miesięcznie.
Z przes. poczt.
Kwartalnie Mk. 390
Miesięcznie „ 130.
poza Łodzią egz. 5,50
w Ameryce:
1/2 dolara miesięcznie
Konto Pocztowej Kasy
Oszczędności 60,594.
Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

REDAKCJA

w ŁODZI
Al, Kościuszki Nr 41
TELEFON 28,

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Sobota dnia 25 czerwca 1921 roku.

Z Warszawy ogłoszenia do Rozwoju przyjmuje wyłącznie „Reklama polska jasna 10.

Za terminowe wychodzenie ogłoszeń i ofiar administracja nie odpowiada

Ogłoszenia do numerów następnego dnia są przyjmowane do godziny 5 i wieczór.
po godzinie 5-ej do ceny zasadniczej dolicza się 50%.

CENA OGŁOSZEN: PRZED TEKSTEM i w TEKSCIE 20 mk. ZWYCZAJNE 10 mk. NEKROLOGI mk. 15 za wiersz nonparel. DROBNE GŁOSZENIA mk. 2 za wyraz, najmniej 20. Dla poszukujących pracy mk. 1.50. KOMUNIKATY mk. 15. Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej, zagraniczne 200 proc. drożej. Stronica przed tekstem, w tekście dla ogłoszeń, podzielona na 6 lamów, za tekstem 5 lamów. W tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia i nekrologi tylko na 2, 4 i 6 lamów. ARTYKULY bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój”, w Zgierzu u p. La cha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego, ul. Zamkowa.
Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.

Który mądry a który aptekarz.

Moralność ojców narodu.

Jednym z głównych mówców grupy p. Skulskiego w rozłamowej rozprawie N. Zjedno rzenia L. był we wtorek wieczorem p. poseł Szyszkowski. Wygłosił on mowę około półgo dzinną. W ciągu niej poparł zbliżenie się ściśle do P. S. L. dosłownie w następujący sposób:

„Proszę panów, polityka jest świństwem. A tamci ludzie z P. S. L. są już w ten świń stwie bardziej zaprawieni i nauczeni.

My się dopiero uczymy. I musimy się do nich zbliżyć i bardziej wejść w tę politykę..”

Teraz mamy kłopot jakim mianem naz wać suwerenów, którzy chcą się zbliżyć do świń stwa i bardziej wejść w różne świństwa..

Tak jakby wypadło z zasad logiki — niewypada, znów innych mian nie przewiduje zoologia. 8

Prezes Witos nie życzył sobie ze wzglę dów wyborczych jak pisze „Głos Nar.“ przy znaje lwowski organ P.S.L. — utworzenia sil nej większości rządowej w Sejmie przez pozy skanie do niej Związku Ludowo-narodowego. Postarał się dojść do celu inną drogą przez ro zbiecie Zjednoczenia i wyłowienie zeń tej gru py bezbarwnych politycznie posłów, którzy pod przewodnictwem p. Leopolda Skulskiego uprawiali zawsze politykę skrajnego oportu nizmu i wrogo nastojeni wobec wszelkich za sad najchętniej grup wali się przy rządzie bez względu na jego skład i program. Próba kilka kroć podejmowana udała się w ubiegły wto rek w zupełności, p. Skulski zdobył większość w Zjednoczeniu i stanął na jego czele, grupa p. Dubanowicza utworzyła klub osobny. Obec nie Skulscy znajdują się już na łonie roz radowanych ludowców i obliczają razem ze swymi przyjaciółmi-ze świeżo utworz nego bloku centrowego (Z. C. S.), czy będą mieli większość w Sejmie.

Otóż mieć jej nie będą. I w tem leży nie powodzenie akcji p. Witos a do większości po trzeba 200 posłów a nie 160, wątpić zaś można czy blok centrowy zdołał tę cyfrę 160 osią gnąć. Potrzeba będzie więc zwrócić się o po moc na lewo lub na prawo. Znowu więc staje przed p.p. Witosem i Skulskim ten sam dyle mat który stał przed samym p. Witosem do wtorku.

Przypatrzmy się nowo zorganizowane mu blokowi centrowemu, czyli t. zw. zespoło wi stronnictw centrowych. Ludowcy reprezen tują silną warstwę chłopów, posiadają organi zację i program, a w polityce im bliżej wybo rów, tem większą uprawiać będą agrarną de magogję. Mieszczanie, — to wielkie zero. Gru pka ludzi, którzy przypadkowo się zeszli w je dnym klubie. Nie szukać u nich programu, a w najbliższym Sejmie zapewne ich nie będzie. Jako przedstawiciele miast głosują często prze ciw ludowcom. Dalszą grupą bez charakteru politycznego jest Klub Pracy Narodowej, gdzie „demokraci“, zasiadają z obszarnikami.

Praca narodowa to skrajna prawica a nie centrum.

Wreszcie — Skulscy czyli apteka rze których już wyżej scharakteryzowano.

Tylko dla jednego celu blok centrowy nadaje się jako tako: dla wyborów. Nie pomy limy się twierdząc, że Z. C. S. z żydami w nim już zasiadającymi (Kolischer, Rauch) wystąpi ze wspólną listą kandydatów przy najbliż szych wyborach. Mieszczanie polscy i żydzi niszczący polskość naszych miast. Ludzie ka ryery z Krakowa i Łodzi: Federowicze i Skul scy, cała ta pstra kompanja, której błogosła wią ze swego zacisza patriarchywie enkaenu — wszystko co czcilo Niemców i uczuwa po wroty sentymentu z r. 1914—18, wszystko co kocha i słucha żydów i wreszcie wszystko co hołduje zasadzie że „polityka jest świństwem i w te świństwa musimy wejść bliżej....!!

Wszystko to organizuje się przy zielo nym sztandarze p. Witos a. Obecny premier umie demoralizować Sejm. Przyznajemy mu talent.

Stronnictwa t. zw. „prawicy“, posiadają ce program i organizację, pracujące wśród mas, wolne od żydów nie uprawiające dema gogji klasowej, posiadające w swem gronie znakomitych parlamentarzystów, a zatem te stronnictwa, które jedynie mogą ipowinnv łą cznie z P. S. L. tworzyć zrebry sejmowej wiek szości — zostały na bok usunięte. Rząd p. Wi tosa woli mieć za soba Skulskich, Rossetów, Federowiczów, i Rauchów, jednostki nie nie reprezentujące, gietkie, skłonne do wszelkich macherstw, a nie duże chrześcijańskie organi zacjepartyjne, bo te tworzą niebezpieczną ko nkurencję dla ludowców.

Dobrze! Niech robiuje rządzić ze Skul skimi. Niech rządzi z P. P. S. N, Z, R., Skut ków tych rządów należy szybko oczekiwać w podrożeniu chleba, dalszym spadku waluty.

Tak narodził się, sam teraz cierp kiedys sobie wybrał takich przywódców.

Jak kto sobie pościele, tak się wyśpi. —

Na G. Śląsku

POLSKI ZARZĄD NA G. ŚLASKU,
OSWIECIM 23 6. — Według wiarogod nych informacji, jakie nadchodzą z G. Śląska wszystkie obszary zajęte dotychczas przez władze powstańcze, pozostaną po zlikwidowa niu powstania pod zarządem wyłącznie pols kim. Komisja międzysojusznicza czuwać bę dzie jedynie nad utrzymaniem porządku i przeciw działać będzie wszelkim próbom wywołania przewrotu ze strony destrukcyjnych elementów, stojących na usługach hakaty, nie mieckiej.

BANDY ORGESCHU W POWIECIE GLIWICKIM

BYTOM, — 23 6 W razie zarządzenia ewakuacji powiatu gliwickiego bez jednoczes nego rozbrojenia bandy Orgeschu, ludność polska w mieście i powiecie Gliwicach byłaby narażona na terror niemiecki i zniszcze nie dobytku. Orgesch czeka tylko na chwilę ewakuacji, a nawet już obecnie rozpoczął za łatwanie porachunków osobistych z polakami. Straż obywatelska w powiecie i i wojska koalicyjne w mieście są jedyną obroną wobec stowotrupplerów, których w samych Gliwicach jest 8000 zorganizowanych i uzbrojonych. Wobec tego straż obywatelska w żadnym ra zie nie powinna być rozwiązana.

Pamiętajmy o Górnym Śląsku.

Generał angielski przeciw Lidze Narodów.

24.6. — „Danziger Zeitung“ na podstawie „Informacion“ przytacza interesujące szczegóły z posiedzenia rady ligi narodów w sprawie fabrykacji broni w Gdańsku. Jeden z członków zapytał gen. Haninga czy prawda jest że w fabryce broni w Gdańsku wykonuje się zamówienia dla Peru. Pytaniem tem gen. Hanning był niemile zaskoczonym i odpowiedział twierdząc dodając że zamówienie to jest już na wykończeniu. Dyrektor fabryki broni Noe na następne zapytanie przyznał, że fabryka ma także wykonać zamówienie dla Meksyku. Delegat polski Aszkenazy zaznaczył, że St. Zjednoczone będą bardziej zdziwione wiadomością że w Gdańsku w r. 1921 wyrabia się amunicję dla Meksyku i to wbrew uchwale konferencji ambasadorów. Delegat polski zwrócił się z zapytaniem do Noego, czy prawda jest, że zwrócił się on do fabryki austriackiej w Hensersfede z zapytaniem czy nie mogłaby dostarczyć maszyn do wyrobu nabo-

jów. Dyrektor odpowiedział twierdząc dodając, że naboje wyrabia się także dla Polski. Na to wydobyl delegat polski z aktów oryginalnego listu, z którego wynika że naboje miały być wyrabiane do pruskich karabinów z r. 1898. i że dostawa naboji miała być kierowana do jednego z portów amerykańskich. Dyrektor Noe odpowiedział wymijająco twierdząc że listu tego sam nie podpisywał lecz jeden z jego poprzedników. Wbrew zabiegom prezydenta Saha uchwalono że fabrykacja wszelkiego rodzaju broni i amunicji jest ostatecznie wzbroniona. Co do dalszego losu maszyn znajdujących się w Gdańsku nie powzięto decyzji sprawa ta według art. 110 traktatu wersalskiego podlega decyzji Rady ambasadorów. Przypuszczamy iż po tak skandalicznym przekroczeniu traktatu wersalskiego w sprawie fabrykacji broni, gen. Hanning nie zostanie ani chwili na swoim stanowisku.

Ostatnie podrygi mrzonek o pokoju powszechnym.

Prezydent Harding oświadczył w sprawie proponowanego przez siebie powszechnego rozbrojenia, że sprawa ta na razie nie może być traktowana na konferencji międzynarodowej ponieważ w całym świecie panuje polityczny niepokój. Ameryka, Anglja i Japonja, które

opanowały ocean winny dojść do porozumienia. Dopiero gdy kwestia rozbrojenia dojrzeje do dyskusji będzie można mówić o konferencji. Ameryka, Anglja i Japonja muszą poczynić sobie wzajemne ustępstwa. (4)

Krakenie kruków i wron.

Odpowiadając w Izbie gmin na interpelację przypomniał Chamberlain uchwałę jaką powzięli Lloyd George, Briand i Sforza w sprawie zażegnania konfliktu grecko-tureckiego. W sprawie Górnego Śląska oświadczył że odnośna uchwała trzech ministrów przewiduje ewakuację spornego terytorium zarówno przez powstańców polskich jak i samoobronę niemiecką. Obojętność utrzymania porządku na terytorium tem obejmują wojska koalicyjne, których siła liczebna wynosi 20,000. Taki stan potrwa aż do chwili, gdy Rada Najwyższa powezmie decyzję

co do granicy polsko-niemieckiej na G. Śląsku Komisja otrzymała wszelkie możliwe poparcie zarówno na miejscu jak i za pomocą odpowiednich przedstawicieli u czynników w Berlinie i w Warszawie.

Trzej ministrowie postanowili, że posiedzenie Rady Najwyższej w Boulogne odbędzie się w ciągu miesiąca lipca. W końcu oświadczył Chamberlain, że konferencja trzech ministrów w Paryżu odbyła się w atmosferze niczym niezmięconej serdecznej przyjaźni. (9)

Koalicja proponuje pośrednictwo.

CHORSEA. 24. (PAT) Omawiając w Izbie gmin ostatnią konferencję lorda Courzona z Briandem Churchill oświadczył, że rządy francuski i angielski w porozumieniu z rządem włoskim postanowiły wysłać do rządu greckiego telegram ofiarujący usługi mocarstw sprzymierzonych i nadmieniący, że jakiegokolwiek będą wyniki kroków wojennych pomiędzy siłami greckimi a tureckimi nie przyczynią się one do zapewnienia pokoju. Rządy sprzymierzone zawiadomiły rząd gre-

cki, że gotowe są podjąć się pośrednictwa pokojowego, o ile rząd grecki zdecyduje się powierzyć swe interesy sprzymierzonym. Gdyby rząd grecki odrzucił interwencję wówczas cała odpowiedzialność za konsekwencje spadnie na Grecję. Gdyby natomiast rząd grecki zdecydował się przyjąć interwencję mocarstw sprzymierzonych to gotowe są one zwrócić się do rządu tureckiego z propozycją zaprzestania kroków nieprzyjacielskich i rozpoczęcia pertraktacji pokojowych.

podkreśla jednakże fakt, że Polską, którą tylko Gdańsk, który niezbędny jest dla przemysłu polskiego, oraz na tak bardzo rozwiniętego rolnictwa, Profesor Aszkenazy wyraził przekonanie, że Rada Ligi Narodów, której wyraził hołd i uznanie potrafi zrozumieć, że Gdańsk jest dla Polski koniecznością życiową.

Delegat angielski Fisher podziękował posłowi za jego przemówienie i zapewnił, że rząd angielski rad byłby bardzo widzieć współpracę wolnego m. Gdańska z rządem polskim i nie pragnie bynajmniej uszczuplać praw jakie przynajmniej traktat wersalski Polsce a prawo dostępu do morza uznaje całkowicie. Markiz Imperiali przyłączył się całkowicie do oświadczenia delegata Fisher'a.

Prezydent Sahn podziękował profesorowi Aszkenazemu za jego przemówienie i oświadczył, że rząd wolnego miasta Gdańska jest również zdecydowany przestrzegać postanowień traktatu wersalskiego. Dr. Sahn zwrócił się z prośbą do Rady, aby zechciała zachować pieczę nad wolnym miastem, które zmaga się z trudnościami ekonomicznymi.

Rada załatwiła następnie w sposób ostateczny sprawę fabrykacji broni w wolnym m. Gdańsku. Protokół podany będzie do wiadomości konferencji ambasadorów.

Kronika telegraficzna

Australijska delegacja robotnicza przyjęła rezolucję sprzeciwiającą się wznowieniu przy mierza angielsko-japońskiego. (9)

Francuski min. rolnictwa na bankiecie ku pćw zbożowych oświadczył, że rząd postanowił wprowadzić cło od zboża zagranicznego w wysokości 14 fr. począwszy od dnia 1 sierpnia r. b. podając przytem, że ileby na rynku międzynarodowym nastąpiła wyżka cen zboża wtedy wstawka celna będzie niższa. (9)

(kt) Briand przyjął w przed trzema dniami delegatów Armenii, Gruzji i Asejberdżanu oraz z innych części Kaukazu. Delegaci wręczyli premierowi francuskiemu deklarację powstałej unii politycznej i ekonomicznej tych państw. (4)

(kt.) 24 państwa wysłały swych przedstawicieli na konferencję międzynarodową w sprawie ochrony kobiet i dzieci, jaka się odbędzie dnia 30 b. m. pod egidą Ligi narodów i przy udziale przedstawicieli międzynarodowych Izb pracy oraz instytucji zwalczających handel żywym towarem.

(kt.) Uniwersytet w Oksfordzie nadał Clemenceau tytuł doktora.

(kt) Odbył się szereg uroczystości w Verdun z powodu piątej rocznicy wstrzymania ofensywy niemieckiej roku 1916.

(kt.) Królewska para angielska powróciła wczoraj z Irlandji do Londynu.

(kt.) Dzienniki czeskie donoszą, że były rząd Petlury zabiega o uzyskanie mieszkań w Karlsbadzie celem zainstalowania tam części swego rządu. Dzienniki czeskie przypuszczają, że Petlura osiadzie w Karlsbadzie.

(kt) Rząd włoski zwrócił się oficjalnie do rządu greckiego z oświadczeniem, że przyłącza się do państw sprzymierzonych w sprawie podjęcia pośrednictwa między Grecją a Turcją. Mocarstwa sprzymierzone są przekonane że w obecnej chwili nie należy zaostrzać konfliktu a stniejąca kwestie sporne rozstrzygnąć w drodze politycznej. (9)

LJON. 24. (PAT) Odpowiedź rządu greckiego na propozycję pośredniczenia ze strony państw sprzymierzonych będzie i wzięta w ten sposób, że wszystkie partie greckie odrzuca propozycje, jeżeli jej warunkiem było odstąpienie Smyrny przez Grecję.

Nareszcie porozumienie w sprawie Gdańska

GDANSK. 24. (PAT) Na dzisiejszym ranem posiedzeniu Rady Ligi Narodów przedstawiciele Polski oraz Gdańska doszli do całkowitego porozumienia w sprawie praw Polski do dostępu do morza. Specjalny teren na prawym brzegu Wisły oddany będzie do dyspozycji polskiej, celem umożliwienia wyładowania, magazynowania i wysyłania do Polski broni i amunicji. Teren ten winien się znajdować możliwie najdalej od zabudowań miejskich. Rada portowa określi jakiej zarządzenia należy poczynić, aby zapewnić bezpieczeństwo miasta.

Polska ma prawo utrzymywania straży, której zadaniem będzie przestrzeganie porządku i bezpieczeństwa. Straż zaopatrzona

będzie w broń oraz nosić będzie ubrania wojskowe. Wysoki komisarz Ligi Narodów w Gdańsku określi w porozumieniu z rządem polskim stan liczebny straży. Straż nie będzie mogła przekraczać granicy określonego terenu i nie będzie mogła poza te granice wywozić broni.

Profesor Aszkenazy, który poczynił pewne zastrzeżenia w sprawie tego ostatecznego punktu na propozycję p. Hanateau dał szereg wyjaśnień w sprawie stanowiska Polski. Zaznaczywszy na wstępie, że rząd polski pragnie ściśle wykonywać postanowienia traktatu wersalskiego i niema zamiaru występować przeciwko prawom przyznanym przez ten traktat wolnemu miastu Gdańskowi. Mówca

Teatr i sztuka

W zapowiedzianej na dzisiaj komedji A. Fredry o. t. „Wielki człowiek” rolę główną od tworzy dyr. Zelwerowicz

Będzie to jednocześnie pożegnalny występ dyr. Zelwerowicza na scenie łódzkiej. Spodziewać się należy, że ci wszyscy którzy dotąd nie zdążyli zapoznać się z arcydziełem Fredry i ka-pitałną kreacją dyr. Zelwerowicza nie ominą tej ostatniej sposobności. Jutro po poł. o godz. 3 „Stare miasto” po raz ostatni w sezonie, wiecz. zaś o g. 8-35 po 2-gi „W noc lipcową” obcyca jowa sztuka B. Górczyńskiego.

Skrzynka do listów

Poznań dn. 21 VI 1921

Szanowny Panie Redaktorze.

W dn. 17 b. m. omyłkowo wykupiłem na stacji miejskiej bilet do Poznania na poc. osobowy zamiast na kurjerski. Ostrzegłszy omyłkę udałem się na dworzec kaliski, gdzie urzędnik dyżurny z całą uprzejmością oświadczył, że można w kasie dopłacić różnicę i że „może kasjer zgodzi się zaraz to załatwić”. Pan kasjer jednak nie zgodził się i polecił mi zwrócić się przed odejściem pociągu Wiecz. w chwili odejścia poc. osobowego (o 10 pół) przy 2 kasach było pusto, ale p. kasjer oznajmił, że po odejściu poc. osobowego może mnie załatwić. Tymczasem pociąg, ten długo stał na stacji, napłynęło dużo publiczności, ja stanąłem w ogonku i... czekam. Pan kasjer okienko zamknął i otworzył je na jakieś 10-15 minut przed nadejściem pośpiesznego. Publiczności napływało coraz więcej, tragarze i protegowani zachodzą bez kolei (policjant stał jak mur i żadnych reklamacji nie uwzględniał), a kiedy wreszcie docisnąłem się do okienka, p. kasjer oznajmił mi że dopłaty przyjmuje dopiero po załatwieniu wszystkich innych pasażerów, ale mogę wsiąść z posiadany bilet i dopłacić w wagonie. Tymczasem pociąg nadszedł, chcę wsiadać, ale znów konduktor nie wypuszcza mnie na peron, bo mój bilet nieodpowiedni. Wracam po bilet peronowy który z trudem otrzymuję, wsiadam do wagonu notując jadącemu tym pociągiem kontrolerowi że chcę dopłacić, i tu powstaje cała burza! Pan kontroler grozi, że mnie w Pabjanicach „wyrzuci z wagonu”, że zrobi mi taki kawał, że będę musiał poczworną karę zapłacić, etc. — dla czego? Dla tego że dostaję dzięki uprzejmości jednego z pasażerów miejsce siedząca, a pare innych, widocznie protegowanych p. kontrolera musiało stać na korytarzu? I dopiero interwencja p. zawiadowcy stacji poskromiła zbyt krewkiego, ale zato za mało kulturalnego kontrolera. Wszystko to działo się przy akompaniamencie niedelikatnych wyrazów, grubiańskich okrzyków etc...

Zapytuję więc: czy wolno tragarzom i policji wciskać się i wpuszczać protegowanych bez koni?

Czy wolno p. kasjerowi na kilkanaście minut przed odejściem pociągu otwierać kasę i się przegrywać publiczność, kogo ma załatwić pierwszej kogo potem?

Nasze koleje zaczynają funkcjonować coraz lepiej, ale na niższych szczeblach jest jeszcze wielu takich, którzy nie dorosli do stanu nowjska urzędnika europejskiej, kulturalnej instytucji.

Raczej przyjąć sz. Redaktorze wyrazy prawdziwego szacunku

W. Dworzaczek.

W tej samej sprawie zjawił się u nas p. Z. K. reemigrant z Brazylii, który dn. 16 b. m. w kurjerze poznańskim skutkiem błędu w korytarzu 2-ej klasy został wypchnięty do korytarza klasy pierwszej!

Kontroler, wśród różnorodnych wymysłów i aluzji, kazał im dopłacić różnicę do I klasy. Różnicę dopłacono.

Nam się zdaje że urzędnik, po za prawem które wykonuje i które w danym wypadku jest

niedorzecznością powinien by się wstrzymać od wszelkich uwag, które są osobistymi wy-cieczkami pod adresem podróżnego. (4)

Z Warszawy.

Prace w komisjach.

WARSZAWA, 24. (PAT) Komisja prawnicza wysłuchała referatu p. Spiekermana o wniosku posłów niemieckich, domagających się utrzymania praw dotychczasowych dzierżaw na państwowych działkach b. dzielnicy pruskiej zdecydowano, aby nie badać ważności zarządzenia przed wysłuchaniem sprawozdania rządu i wyjaśnienia czyby się nie dało zmienić zarządzenia.

Po referacie posła Liebermana co do targu między związkiem ziemian a związkiem robotników rolnych postanowiono zażądać od min. pracy stwierdzenia, czy prawdą jest, że 4,000 robotników zostało wyrzuconych na bruk, i jakie kroki poczyniono dla ulżenia losowi tych robotników.

Komisja skarbowo—budżetowa uchwaliła przedłożyć sejmowi wniosek o unieważnienie umowy zawartej z „Quaranty Trust Comp” co do przekazów pieniężnych z Ameryki północnej do Polski jako niekorzystnej dla państwa i jego obywateli.

Komisja aprowizacyjna przyjęła w trzecim czytaniu projekt ustawy o zniesienie ograniczeń w zakresie obrotu ziemiopłodami oraz postanawiającą likwidację min. aprowizacji.

Informacje o osobach powracających z Rosji.

Warszawa 24 (PAT) B. P. Min. spr. zagr. podaje do wiadomości osób zainteresowanych, że imienny wykaz osób, powracających z Rosji transportem zapowledzianym z Moskwy 23 czerwca br ogłoszony został przez biuro prasowe dnia 16 b. m. W związku z napływającymi zapytaniami zwraca się uwagę, że do załatwienia spraw jeńców zakładników uchodźców i emigrantów z Rosji upoważnione są komisje repatriacyjne w Moskwie i Warszawie.

Wszelkie podania, prośby i zapytania należy zwracać do biura delegacji polskiej komisji repatriacyjnej ul. Chmielna 31.

Dzisiejsze posiedzenie Rady ministrów ma być poświęcone sprawom oświatowym, oraz projektowi ordynacji wyborczej. (9)

Poseł czechosłowacki w Warszawie zawiadomił, że na uniwersytecie Karola w Pradze utworzoną została katedra języka polskiego i literatury polskiej, którą objął prof. Wydra. (9)

„Przegl. Wiecz.” donosi, że w najbliższym roku akademickim przy politechnice lwowskiej utworzony zostanie nowy wydział wojskowy. (9)

„Gazeta Warsz.” ogłasza sprawozdanie z posiedzenia sejmu Związku Ludowo Narodow. na którym uchwalono przejść do opozycji w stosunku do rządu. (9)

Sowiety przeciw Petruszewiczowi.

o) Kijowska „Krasnaja Znamia” w artykule p. t. „Oswobodzenie ukraińskiej Galicji a my”, występuje stanowczo przeciwko próbom rozstrzygnięcia kwestji ukraińskiej we wschodniej Małopolsce w myśl projektów Petruszewicza. Bolszewicki dziennik obawia się by wschodnia Galicja jako państwo niezależne nie stało się bazą dla ruchów powstańczych na Ukrainie a przypominając połączenie się wojsk Petruszewicza z Petlurą w 1919 r., konczy swe wywody temi słowy: „I to też na przyszłość nie można dopuścić do tego rodzaju zamachu t. j. dania pomocy Petlurze w 1919 r.) ze strony naszych sąsiadów”.

Z Anglii.

Konferencja partji robotników angielskich przyjęła wniosek w sprawie podtrzymania walki górników w prowadzonej przez nich walce.

Robotnicy przemysłu tkackiego w Manchesterze postanowili jednomyślnie przyjąć niższą płacę zaproponowaną przez przemysłowców.

KONFERENCJA POCZTOWA W RYDZIE

GDANSK, 24.6. (EF) „Danz. Zeit.” donosi z Rygi, że sowiecka komisja pocztowa i telegrafów ogłosiła, że w bieżącym miesiącu zbierze się w Rydze na międzynarodowej konferencji zarządzających pocztami z udziałem Niemiec, Rosji, Polski, Finlandji, Estonji, Litwy, Łotwy, Danji, Szwecji i Norwegji.

I WILK BĘDZIE SYT I „OWCA” CAŁA.

LJON, 24. (PAT) Komitet gwarancji odbył w Berlinie 3 posiedzenia, w których wzięli udział reprezentanci rządu niemieckiego. Przewodniczący gen. Monclere wykazał, że komitet będzie się starał zadowolnić słuszne żądania aliantów, bez naruszenia równowagi gospodarczej Niemiec.

Trudności opiekunów żydów.

(o) Angielski minister kolonii Winston Churchill, wygłosił w Izbie gmin wielką mowę, w której przedstawił politykę wschodnią obecnego gabinetu

W mowie tej stwierdził on między innemi że obecnie zamieszkuje Palestynę: 500,000 Arabów mahometan, 65,000 chrześcijan nairozmaitszych narodowości i 65,000 żydów. Następnie zaś podniósł wielkie trudności, jakie przedstawia administracja tego kraju dla Anglii, która przyrzekła żydom stworzenie „ogniska narodowego” w Palestynie, ale nie może usunąć zeń pół miliona Arabów. Dla opieki nad żydami utrzymuje rząd angielski 5,000 żołnierzy w Palestynie. Liczba ta jednak wkrótce będzie powiększona gdyż ludność arabska jest niesłychanie wzburzona skutkiem imigracji 7000 żydów, którzy ostatnimi czasy przybyli do Palestyny na skutek agitacji sionistów, zapowiadających, że uczynią z niej kraj czyste żydowski. (9)

Pierwsze skutki.

Berlińska „Deutsche landwirtschaftliche Presse” przed kilku dniami w artykule „Lebensmittelpreise und Agrargesetze” przeprowadza do wód, że przyczyną wysokich cen artykułów żywnościowych w całej Europie są zamierzone i po części już przeprowadzone reformy agrarne w różnych państwach wschodniej i południowej Europy. Nagłe rozwiązanie kwestji agrarnej we wszystkich państwach doprowadziło do wydatności produkcji rolnej w tych państwach do zera. Rosja, która zaopatrywała Europę środkową w zboże, a głównie w pszę, potrzebuje obecnie wozu produktów rolnych. W Rumunii chłop, który otrzymali nowe działki nie mogą ich uprawiać z powodu braku nasienia, sprzętów i maszyn, a b. wielka własność z powodu niedostatecznej zapłaty za odebrane grunta cierpi na brak kapitału, ci zaś, którym wyłączenie dopiero grozi, nie uprawiają należycie ziemi, bo nie wiedzą, czy im wkrótce nie będzie odebrana. W Polsce stosunki są podobne, a zapowiedź osadnictwa tu nie pomaga.

W Czechach reforma agrarna jest szczególnie niebezpieczna, bo chłop nie będzie produkował dla zbytu, a gęste zaludnienie i wysoki procent najłatensywniej uprawianych większych gospodarstw rolnych spowodują ubytek produkcji agrarnej.

W krajach bałtyckich, gdzie reforma miała także polityczne cele, zostały najbardziej produkcyjne warsztaty pracy zniszczone. Z tych wszystkich przykładów, ilustrowanych cyframi, autor redukuje, że zamiast tak potrzebnej po wojnie zwyżki produkcji rolnej, nastąpił wprost przeciwny wynik, niżnienie produkcji, i skutkiem tego ogólne podwyższenie cen w całej Europie. (6)

Dnia 22 h. m. wieczorem, po ciężkich cierpieniach, zasnął w Panu, opatrzony św. Sakramentami nasz drogi brat i stryj

ś. † p.

Henryk Junosza Szanianiawski

Wyprowadzenie zwłok nastąpi w sobotę o g. 4-ej po południu ze szpitala w Radogoszczu.

Nabożeństwo żałobne w sobotę o 8-ej rano w kościele św. Krzyża

(P-2209-1)

Bracia z rodziną.

W dniu 23—6 1921 r. po krótkich lecz ciężkich cierpieniach zmarł

ś. † p.

WACŁAW LORKOWSKI

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby przy ul. Pańskiej № 93 na stary cmentarz katolicki nastąpi dnia 26 w niedzielę o godz. 4 e po południu.

O czym zawiadamiają krewnych, znajomych i przyjaciół pogrążona w smutku

(2222-K-1)

Stroskana Rodzina

Dnia 26 czerwca r. b. zmarł członek IX oddziału Straży Ogniovej Ochotniczej, sikawkowy

ś. † p.

Franciszek Majda

W zmarłym tracimy znanego druha po toporze.

CZEŚĆ JEGO PAMIĘCI

KOMENDA IX ODDZIAŁU
Łódzkiej Straży Ogniovej Ochoty.

P. C. Członkowie Straży zbiórą się na pogrzeb w sobotę dnia 25 czerwca o 4-ej i pół p. p. w IX oddziale, Targowa 46.

2216B

KRONIKA.

— Likwidacja okręgowej rady opiekuńczej.

a) W lokalu przy ul. Przejazd № 4, odbyło się posiedzenie komisji likwidującej łódzką okręgową radę opiekuńczą. Udział brali delegat ministerjum pracy i opieki społecznej p. A. Lewandowski, przedstawiciel okręgowej rady opiekuńczej p. L. Chwalbiński, starosta powiatu łódzkiego p. Słupczyński, przedstawiciel starostwa łódzkiego p. Strużycki, przedstawiciel sejmiku łódzkiego, burmistrz m. Zgierz p. Swiercz i przedstawiciel sejmiku brzezińskiego ks. Dąbrowski.

Po rozważeniu sprawy, postanowiono cały majątek ruchomy rady okręgowej w Łodzi, oraz gotówkę ulokowaną w różnych bankach, na rachunek tejże rady w ogólnej sumie kilku set tysięcy marek — w myśl uchwały rady ministrów z dnia 8 grudnia 1920 r. przekazać ministerjum pracy i opieki społecznej. Przejęcie majątku przez delegatów ministerjum pracy i opieki społecznej p. Lewandowskiego nastąpi natychmiast po sprzedaniu inwentarza i zarejestrowaniu wszystkich aktów byłej rady okręgowej opiekuńczej w Łodzi. (6)

— Wycieczka szkolna z Warszawy.

a) Wczoraj przyjechała do Łodzi na trzy dniowy pobyt, wycieczka szkoły powszechnej z Warszawy, pod kierunkiem p. Łopuskiej. Wyjeżdżający pociąg oboją, w liczbie około 40 zwieziłi gimnazjum Starzewicza przy ul. Sienkiewicza 44. Wydział Szkolnictwa, poczem byli na obiedzie w Stow. Handlowców polskich (Piłkowska 103) po obiedzie udali się do fabryki Tow. Akc. Scheiblera i do Poznańskiego, złożyli wizytę w magistracie łódzkim, następnie zro-

bili wycieczkę do Helenowa.

Wycieczka korzysta z udzielonego jej bez interesownie wozu strażackiego, (1)

— Zapis do ksiąg ludności stałej.

a) Od osób przybyłych z obszaru b. cesarstwa rosyjskiego na obszar b. Królestwa Polskiego wpływają liczne prośby o zarządzeniu zapisu petentów do ksiąg ludności stałej. W motywach petencji podnoszą najczęściej że w styczniu 1920 r. mieszkali faktycznie na obszarze b. królestwa Polskiego iz tego tytułu na zasadzie art 3 traktatu wersalskiego z Polską i na zasadzie ustawy z d. 20 stycznia 1920 r. uzyskali obywatelstwo polskie. (4)

Oróż wyjaśnić należy, że prośby te będą załatwiali w pierwszej instancji starostwa i komisarjaty rządu. Pierwszym warunkiem prawa do zapisu ksiąg ludności stałej jest posiadanie obywatelstwa polskiego. W każdym tedy wypadku władze stwierdzać będą czy petent jest istotnie obywatelem polskim, gdyż istotnym celem podania jest nie tyle uzyskanie zapisu do ksiąg, ile raczej uzyskanie uznania obywatelstwa polskiego. Samo faktyczne zamieszkanie w Polsce w dzień wejścia w życie traktatu wersalskiego t. j. w dn. 10 stycznia 1920 r. nie jest wystarczającym tytułem do uzyskania obywatelstwa polskiego. Stałe zamieszkanie powoduje uzyskanie obywatelstwa polskiego tylko wówczas, jeżeli pokrywa się z pojęciem osiedlenia w znaczeniu ustalonym w art. 2 ustawy z dn. 20 stycznia 1920 r. (9)

— Poświęcenie sztandaru.

(5) W niedzielę 26 czerwca o godz. 8-ej rano w kościele katedralnym św. Stanisława Kostki odbędzie się uroczyste poświęcenie sztandaru majstrów chemicznych pralni i farolarni ufundowanego przez majstrów tego cechu za staraniem Starszego cechu p. Edmunda Muszyńskiego, oraz p. Stefana Szwanowskiego. Na purpurowej stronie sztandaru widnieje godło narodu polskiego, orzeł biały, a na przeciwnej białej stronie tegoż cechu św. Paweł, niżej oznaki cechu. Poświęcenia dokona J. E. ks. biskup W. Tymieniecki. (9)

— Na G. Śląsk.

19,370 mk. czysty zysk z majątki urządzonej staraniem Koła Małec Chrzestnych w Uniejowie w dn. 12 czerwca br. złożono w Rozwoju dla Gornoślazaków. (4)

— Opieka nad zabytkami sztuki i kultury.

a) Wojewoda łódzki otrzymał od ministerjum spraw wewnętrznych polecenie, aby wezwwał zarządy miast na podjętym terenie woje-

wództwa do zasięgania opinii konserwatora okręgowego we wszystkich wypadkach projektowanego przemianowania danych nazw ulic placów. (9)

— Koszty utrzymania policji.

a) W sprawie wprowadzenia do budżetu kwoty mk. 9,087,984 tytułem udziału powiatu łódzkiego w kosztach utrzymania policji na okres od 1 kwietnia do 31 grudnia 1921 r. Wydział powiatowy postanowił zwrócić się do województwa łódzkiego o bliższe wyjaśnienie, gdyż suma mk. 9,087,984 jest niezmiernie wysoka i upłynie ogromnie na powiększenie się budżetu bez tego już wygórowanego i może osłabić znacznie zdolność płatniczą powiatu na takie cele, jak popieranie oświaty, sprawy sanitarne budowa dróg etc. Równocześnie postanowiono zwrócić się z wnioskiem o konieczności dokonania redukcji policji o 75 proc. (9)

— Pomoc lekarska dla urzędników.

a) Z dniem 1 lipca rb. zorganizowana zostanie pomoc lekarska dla urzędników wydziału powiatowego i drogowego. Zorganizowana również zostanie w krótkim czasie pomoc lekarska dla pracowników administracji gminnej. (9)

— Kwiatek.

W niedzielę dnia 26 odbędzie się kwesta na ulicach miasta, w ogrodach, lokalach publicznych i na liniach kolejek dojazdowych na rzecz zdemobilizowanych żołnierzy, których setki pomimo chęci do pracy z powodu braku takowej znajdują się chwilowo w bardzo przykrym położeniu materialnym.

Sądząc, iż całe społeczeństwo odczuwa gorąco ile winno b. obrońcom Ojczyzny, którzy bohaterstwem swym dokonali cudu nad Wisłą, przekonani jesteśmy, że kwestujący obiegani będą przez ofiarodawców chcących spełnić piękny czyn wdzięczności.

— Nabożeństwo dziękczynne na zakończenie Roku szkolnego szkół powszechnych w Łodzi.

Kurja Biskupia Łódzka podaje niniejszym do wiadomości interesowanym kapłanom po porozumieniu z Inspektorem szkolnym, że nabożeństwa dziękczynne na zakończenie Roku szkolnego szkół powszechnych w Łodzi, winne się odbyć w poniedziałek dnia 27 czerwca o godzinie 9 rano.

— Otrućcie

a) W polu przy Nowem Złotnie otrut się jakimś płynem gryzącym Szczepan Falender. Deperata w stanie beznadziejnym odwieziono do szpitala przy ul. Drewnowskiej. Przyczyna samobójstwa brak środków do życia.

— Napad i zadanie ran.

a) Na ul. Aleksandryjskiej, na M. Szarewałena napadł jakiś nieznanym człowiekiem i zadał kilka ran nożem, poczem zbiegł. (1)

— Targnięcie się na własne życie.

a) Osadzona w areszcie Urzędu śledczego Maria Bąkowska, posadzona o kradzież, w celach samobójczych, przebiła sobie pierś nożem, Raną odwieziono do szpitala.

— Kradzież.

a) Z mieszkania M. Prurzynowskiej, ul. Lipowa 31, skradziono różnych rzeczy na ogólną sumę mk. 250,000. (1)

Komunikaty

—o—

Komitet uroczystości Konsekracji i Ingresu pierwszego biskupa w Łodzi podaje do wiadomości, iż dla delegacji młodzieży szkół średnich i powszechnych zostały specjalnie zarezerwowane w dniu uroczystości dwie kaplice Matki Boskiej i Sw. Stanisława Kostki

Delegacje szkół otrzymują bilety wejściowe w poniedziałek dn. 27 b. m. o godz. 6 e po pół. w lokalu komitetu — Piotrkowska 113 przy sali odcyaa — parter.

Komitet

2213—1